

REDACTIA
strada Anlich Nr. 1

ABONAMENTUL
Austria-Ungaria:
un an 20 cor. pe 1/2
10 cor.; pe 1/4 de an
5 cor.; pe 1 luna 2 cor.
de Duminică pe an
— 4 coroane.
Pentru România și
Bulgaria pe an:
40 franci.
Prescripțiile nu se napolază

TRIBUNA POPORULUI

ADMINISTRAȚIA:
Arad, strada Anlich Nr. 1

INSERȚIUNILE:
de un șir garmond: prima
dată 14 bani; a doua oară
12 bani; a treia oară 8 b.,
de fiecare publicațiune.

Atât abonamentele cât și
inserțiunile sunt a se plăti
înainte în Arad.

Scrisorile nefranțate nu se
primesc.

Politică, ori proselitism?

Țara în care Ovreii au ajuns
largul lor, unde cu drept cuvânt este
„elementul făgăduinței“, al modernului
civilizat, e patria noastră.

Aici s'au ridicat întotdeauna glasuri
simpatice pentru această semănție;
aici s'au deschis toate terenele așa-
zise „über-magyar“-i, cari, gătindu-
un culcuș moale, au pregătit au-
tonomiilor sapa de lemn și drumul pri-
eziei celor desmoșteniți.

Deșteptați din letargie, amăgiți
de sinamăgeau, se văd înconjurați
de legați de mâni și de picioare de
„maghiari“ de vița lui Israel.

Un răcnet de durere răsună, apoi
arma de apărare.

Dar lupta e grea acum, căci
ovreii reprezintă azi în țara noastră
forță; o forță redutabilă, care dis-
pone de mijloace de luptă puternice,
și s'au infiltrat în viața politică și
în hotărârile în viața economică a
naștrilor.

Azi Ovreii e provocator, și —
în atacat în publicitate, căci presa
„maghiară“ însăși în mâna lor este.

Abea ziarul „Alkotmány“ luptă
într-un mod din întreaga presă maghiară,
stăruindu-și îngrijirea față cu starea
naștrilor.

„În Ungaria — spune Alkotmány
— falsificatorul de vinuri, uzurarul,
șarlatanul, batjocoritorul cru-
dului, falsificatorul de embleme“ — este
naștrul, pe care îl va urmări, până
când toate acestea nu vor înceta de
a mai caracteriza.

Această promisiune a sa, Alkot-
mány, este bine înțeles, că nici când
nu va avea putința de a o îndeplini,
nici când nu va fi în putința de a nu
să combată apucăturile ovrești;
dată ce numitele calități ar în-
deosebi de a caracteriza pe ovreii, acela
înlocuit de a mai fi ovreii. Aceasta
ar însemna o schimbare a însăși
structurii firești a ființelor din acest
pământ, ceea-ce contrastează cu posibi-
litatea.

Dar în legătură cu aceste idei,
găsim într-un prim articol din nu-
merul ziar, ne oprim asupra unei ciu-
re declaratiuni categorice a lui
Alkotmány.

Bată acea declarațiune:
„Noi cei din partidul popular...
declaram cu toată sinceritatea
că am dori foarte mult, să căș-
tigăm jidovimea pentru crești-
anism...“
Proselitism?
În lupta sa contra ovreilor „Al-
kotmány“ caută să facă proselitism?

Cât de mult scade în ochii noștri
o asemenea tendință, seriozitatea și
demnitatea luptei confratelui catolic!
Maghiarii au încălzit la stăvil lor
pe Ovreii, și dureroase și grele efecte
a avut aceasta pentru țară; catolicii
vor să imiteze acum pe Maghiarii, ad-
majorem gloriam?..

Ce rudimente de concepțiuni! Cu
cât este mai superioară judecata ță-
ranului român: Sângele apă nu se
face!...

Din aceste constatări nouă ne
rămâne dureroasă impresie, că com-
patrioții noștri maghiari nu au încă
un singur organ de publicitate, care
pe base serioase să stabilească prin-
cipiile unei lupte necesare și rodnice
contra cutropirei ovrești.

Broasca și bou. O fituică locală ține
să dea Românilor un fel de lecție, arătându-
ne „marumositatea“ sovinișmului față cu
noi, printr'o boacăna comparație.

E vorba de o acțiune pe care ar fi să
o înceapă Germania în Posen, față cu po-
lonzii.

„Poftim (zice localnicul), așa se rezolvă
în Germania chestiile de naționalități. Acolo
nu pactenă cu ele, nu se tocmesc, ci le pun
în față ordinul sever: Esti cetățean german
— trebuie să fii German! Aceasta s'o fiind în
servă Valahii, Slovacii și Sârbii, înainte de
a grăi vre un cuvânt despre oprinderea națio-
nalității lor în Ungaria. S'o citească însă și
Maghiarii: aceasta este deosebirea între ma-
ghiaři și prusieni!“

Deosebirea, ni se pare nouă că alta ar
fi, Vorba din poveste: Ori cât s'ar umfia
broasca tot nu ajunge bou, — ba ceva mai
rău!

Chestia fumană. Zilele acestea
prim-ministrul Széll a avut la Buda-
pesta o lungă convorbire cu Anton
Walluschnigg, unul dintre fruntașii
autonomiști ai orașului Fiume. Se
anunță, că după conferență, Wallu-
schnigg a telegrafiat imediat la Fiume,
dând știrea, că alegerile municipale
ale orașului se vor face în luna Ia-
nuarie viitor și că guvernul unguresc
va respecta atât limba italiană, cât și
prerogativele Fiumei, în consonanță cu
dreptul de stat existent.

Reorganizarea partidului „li-
beral“ este cuvântul de ordine și de
justificare al guvernului Széll și al
organelor de publicistică semi-oficioase
și inclinate spre această „cinstă“.

Dacă această „reorganizare“ în
adevăr se va îndeplini, dacă înlocui-
rea „disidenților“ prin foștii „națio-
nali“ în adevăr va putea da o nouă
viață organismului partidului zis libe-
ral, dacă această infuziune va ajuta,
cei ce vom avea zile, vom vedea.

Dacă însă va fi să judecăm isto-
ricește, să conchidem din trecut pen-
tru viitor, eată ce elemente ne furni-
sează Hazánk:

„Partidul liberal a avut nevoie de con-
servarea artificială a vieții sale. A reușit
să și-o câștige Ear apoi a urmat decadența
totală, sezând la cărmă baronul Bánffy, care
a pornit un întreg războiu sistematic ca
partidului să i-se răpească ori-ce nimb de
liberalism.“

Să nu fie oare și de data acea-
sta vorba de vre-o „conservare artifi-
cială“ a partidului „liberal“.

De dorit ar fi ca era „legii, drep-
tului și dreptății“ să se simtă.

Din Austria. Foile vienese anunță, că
mai mulți membri de-al clubului marilor pro-
prietari conservatori și al-clubului Slavilor dela
sud au ținut Duminică o conferență, în care
ambele cluburi s'au săsăuit asupra unei
procedări comune.

Partidul german progresist și a publi-
cat un manifest electoral, foarte scurt de alt-
fel, care începe prin a spune, că viitorul cel
mai apropiat va pute să decidă: că rămâne
oare Austria ca stat unitar, ori, dismembrată
ea va fi expusă unei dictaturi slave. Lupta
decurge în giurul conservării Austriei; e
dar necesar — zice manifestul, — ca unita-
tea statului să fie asigurată prin limba ger-
mană de stat ca limbă mijlocitoare.

Mandatul dela Szarvas, devenit
fără stăpân prin numirea fostului
deputat al cercului, a contelui Albin
Csáky, de president al Casei magna-
ților, — a produs între patrioții, „li-
berali“ și Kossuthiști, o nouă luptă
electorală, care promite a deveni de
tot acută. Candidatul partidului libe-
ral, contele Bolza Géza, deodată cu
Kossuthistul proprietar și fost fisolga-
biru Draskóczy László, și-au ținut
Duminică trecută vorbirile de corte-
șire în Szarvas, avându-și amândoi
suitele lor. Tâmbălăul s'a terminat
din ambele părți cu câte-un „aldom-
măș“ patriotic. Ziua alegorii va fi în
5 Noemvrie n.

Revisuirea...

Mat zilele trecute Secuții din comi-
tatul Tret-Scaune, neavând altă treabă,
au decis în congregație să ceară revi-
suirea legii de naționalități.

Secuții tot — Secuții! Bătut la cap,
dar de aceea fudul.

Ce și-au zis și cei din Tret-Scaune?
Să se facă și ei vestii, să câștige merite
„patriotice“. Și haid, au cerut revisuirea
unei legi, care și de altfel de foarte
multă vreme nu se mai aplică. Asta-i
tocmai ca și când s'ar fi pus să bom-
bardeze porți deschise.

Câte-va ziare i-au și laudat. Bánffy
și Kossuth mat ales, cum nu era să-
ridice în slavă pe acești descendenți ai
lui Attila, a căror forță intelectuală servă
de altminteri ca pildă când vorba e să
se demonstreze — prostia... Cine n'a auzit
oare de Secuții care ducea scara d'a-
latul prin pădure? Cine n'a auzit de
sfatul ce au ținut Secuții pentru a afla
cum să mănânce locul gol ce găsiseră în
mijlocul unei păni, pe care trebuiau s'o
împartă frățeste?!

Cam de soțul acesta este și înțelep-
ciunea ce i-a îndemnat să ceară revi-
suirea.

Ei iau lumina în cap și dacă n'ar
fi România, ar peri de foame prin Ame-
rica; și totuși vor să facă pe grozavii:
să dea un nou avânt, un nou aliment
politicei soviniște!

Ziarele naționalităților, bine înțeles,
au înregistrat isprava secușiască, întocmit
cum înregistrează o sinucidere de pildă.
Unele au făcut și observări și critici. În
serios nu i-a luat însă nimeni, ori a-
proape nimeni.

Ei bine, și cât s'a scris, îndeamnă
pe „Egyetértés“ (de la 23 c.) să se
laude, că eată, naționalităților li-a intrat
frica în oase. Tremură de groaza — Se-
cuților.

Și drept ilustrare a acestei aserțiuni,
reproduce din „Narodnost“ și „Zastava“,
zicând: Eată, până și Sârbii, cu cari
avem mai puțin de lucru și cari nu sunt
porniți contra Maghiarilor, tresar de
teama că s'ar pute împlini cererea Se-
cuților!

Adică ce să se îplinească? Revi-
suirea? Dar ce vom perde atunci? Dela
Tisza încaci mat ales, fost-a oare un
singur guvern, care să nu calce în pi-
cioare legea de naționalități? Și mat e-
xistă oare din legea aceasta un singur
articol măcar neatacat, fie prin us, fie
prin câte o ordonanță ministerială?..

N'avem deci nici o teamă, n'am avé
de pierdut nimic, ci revisuindu-se această
lege, s'ar dovedi cel mult încă odată, că
patrioții sunt până la așa grad cuprinși
de sovinișmul sâlbatic, încât nici apa-
rențele nu vor să le mai salveze.

Ear pentru noi ar fi un câștig să-și
lapede ei singuri masca, și să nu mai
poată poza în fața străinătății, că sunt
liberali, constituționali și cavaleri, ci
să-i vadă lumea întreagă așa cum li-e
firea: refractari la ori-ce principiu mo-
dern și având nealterat întreg caracterul
lor asiatic.

Congresul național-bisericesc.

Ședința, VI (Joi după amiază)

Ședința se deschide la orele 4, sub
prezidenția I. P. S. Sale Mitropolitului Me-
tropolitan.

Secretarul Russu Șirianu citește pro-
cesul verbal al ședinței precedente, care se
verifică după câte-va observări de formă
ale d-lui Cosma.

Urmează continuarea raportului comi-
sionii organizatoare.

Referențul arhimandritul Aug. Hamsea
espune dispozițiile luate de eparchiile sin-
gurate cu privire la îmbunătățirea dotați-
unii popilor tractuali. Se ia spre știre de
congres salarizarea acelor cu 400, 600 și
1000 cor. anual, conform referințelor locale.
Astfel se constată că s'a făcut ceva întru
executarea concludului congresual Nr. 85
din 1895.

Cu privire la întregirea dotațiilor
parohiale cu mijloace bănești din visteria
statului, referențul espune întreg modul de
procedere a dioceseilor pentru executarea
concludului congresului extra ordinar Nr.
14/890. Congresul ia la cunoștință stadiul
actuel al afacerii în sensul dorinței congre-
sului ultim, așteptând, ca la timpul său să
se notifice finalizarea ei.

Cu aceste ședința de după prânz se
încheie.

Ședința VII.

(Vineri 19 Octombrie.)

Intrând în ordinea zilei, I. P. S. Sa
Mitropolitul răspunde la interpelarea dlui P.
Cosma: (Textul răspunsului l'am dat deja).

Interpelantul F. Cosma ia spre știre
răspunsul.

Urmează raportul arhim. Aug. Ham-
sea asupra necesității schimbării Regulamen-
parochial, reclamată din unele părți pentru
dotația nouă a parochiilor. Schimbarea acelu
regulament — la propunerea consistorului
metropolitan deocamdată se amână, neafân-
du-se timpul oportun pentru aceasta.

Dr. Oncu referență despre lucrările de
legațiunii în cauza de despărțire a credin-
ciosilor noștri de către Sârbii.

Mitropolitul propune desființarea delegațiunii-
lor și relegarea afacerilor de despărțire la
respectivale Consistorii.

Comisiunea propune următorul proiect
de conclud:

Învitare la abonament

Deschidem prin aceasta abonament pe al doilea semestru la

„TRIBUNA POPORULUI“

Cu condițiunile de abonament, însemnate și în fruntea foii, cari sunt cele următoare:

In Monarchie:

Pe un an Cor. 20.—
 Pe 1/2 an 10.—
 Pe 1/4 an 5.—
 Pe o lună 2.—

Pentru România și străinătate:

Pe un an franci 40.—

NUMERII DE DUMINECA

pot fi abonați deosebit, ca foaie pentru popor, cu cor. 4 pe an, având o întindere de 8 pagine, cele 4 pagine ad fole de și, plus un adaus poporal de le pagine.

Domnii abonenți sunt rugați a grăbi cu reînnoirea abonamentelor pentru regulata expedare a foii.

Abonamentele se fac prin mandate postale și anumit pentru un timp, care începe cu prima și se termină cu ultima lună.

Este în interesul dlor abonenți, ca adresele să fie însemnate cât se poate de corect și legibil. Domnii abonenți vechi sunt rugați a lipi pe mandatul postal adresa tipărită dela fâșiile, în cari li-s'a trimis „Tribuna Poporului“ până acum.

Administrația
 „TRIBUNEI POPORULUI“.

In atențiunea domnilor învățători români. Aducem la cunoștința domnilor învățători de la școalele populare, că a eșit de sub tipar Geografia comitatului Arad, de învățătorul Damaschin Medre, — ca manual cu mai multe chărți geografice. Intocmit pentru clasele III. IV. ale școalelor populare, și aprobate de Ven. Consistor aradan.

Se poate procura de la Administrațiunea „Tribunei Poporului“ din Arad. Prețul 35 cr. plus 5 cr. porto postal.

Tipografia
 „Tribuna Poporului“
 arangiata fiind cu material nou
 primește spre executare:

Tipărituri de bancă.	Cărți, Broșuri.	Orice tipărituri.
Invitări la nuntă.	Anunțuri funebrele etc.	

Cele mai moderate preturi!!

Băile dr. P. Opre (foste „Katalin“)

Pieta Tököly, colț cu strada Lazar Vilmos.

Pentru domni și dame.

Modern aranjate: băi de aburi, basinuri mari cu apă caldă rece, — băi de vană. Dușuri exelente.

Pentru bolnavi îngrijire și tratament nou, după cele mai noi cuceriri ale științei.

Prețuri moderate.

508 4-

Deposit de giuvaeruri, oiasornice și argințerii.

Bogat asortiment de oiasornice cu pendulă, de perete și deșteptătoare.

I. GRALLERT ȘI FIUL
 ceasornicar și giuvaergiu
 Arad, piata Andrassy Nr. 24.
 Fondat 1867

Reparațiune de tot felul de oiasornice și giuvaeruri să execută cu toată promptitudinea
 Cu prețurile cele mai moderate.

479.—10

A apărut

Și se află de vânzare la administrația „Trib. Poporului“ următoarele opuri:

	coroana	flor.
1.) „Geografia Comitatului Arad“, pentru clasa a III-a școalelor populare, de Damaschin Medre, învățător; aprobat de Ven. Consistor ilustrată cu chărți geografice	—	—70
2.) „Amicul Poporului“ — de Titus Vuculescu, pretor. Indreptar practic în cauze administrative. Prețul	—	—1
3.) „Lupta pentru drept de Dr. Rudolf Ihering traducere de T. V. Păcățean,	—	—2
4.) „Judecătorille cu jurații“ — de Teodor V. Păcățeanu,	—	—80
5.) „Libertatea“ — de Ioan Stuart Mill, tradusă de T. V. Păcățeanu,	—	—2
6.) „Principiile politice“, după Dr. T de Holtzendorf, de T. Păcățeanu	—	—4
7.) „Caractere morale“ — exemple și sentințe culesse din istoriile și literaturile popoarelor vechi și moderne, de Ioan Popea, profesor în Brașov.	—	—2.50
8.) „Războiul pentru neatârănare“ și „Povestea unei coroane de oțel“ ambele de George Coșbuc. Prețul Războiului	—	—1.20
Prețul „Coroanei“	—	—1.60
9.) „Din vremuri apuse“ — de Iudita Secula nasc. Truția	—	—1
10.) „Vieritul“ — de Petru Vancu,	—	—1
11.) „Teoria Dramei“ — de Dr. Iosif Blaga.	—	—3.60
12.) „Juvenilia“ — de Sextil Pușcariu.	—	—1.60
13.) „Cuvântări bisericesti“ — traduse de Ioan Genț.	—	—5
14.) „Pribeag“ — de Ioan Iosif Sceopul,	—	—1.50
15.) Instrucțiuni populare despre Datorințele și Drepturile purtătorului de dare edate de Vilhelm Niemandz	—	—1.20
16.) „Liturgia Stului Ioan Crisostom“ (pe note) pentru cor mixt pe 4 voci — de Nicolae Stefu învățător în Arad. Această liturgie conține toate cântările liturgice, ce are să răspundă corul în Dumineci și sărbători. Pe lângă acestea mai conține irmoase, pricesne și un adaus de cântece populare. Toate imnele se pot cânta și numai pe 2—3 voci. Prețul unui exemplar s'a redus dela 6 la 5 coroane.	—	—

La comande să se mai adauge de fiecare op 10 fleri spese postale.